СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXVIII. Ч. 83. Джерзи Сіті, Н. Дж., четвер, 10 квітня 1930. VOL. XXXVIII. No. 83. Jersey City, N. J., Thursday, April 10, 1930. THREE CENTS.

ЗАРОБІТНІ ПЛАТНІ МЕНШІ ЯК МИНУЛОГО РОКУ

НЮ ЙОРК. — „Ди Лейбор Бюро Інк." подає у своїм місячнім видавництві „Фектс фор Воркерс", що весняний сезон не долисує в порівнанню з минулим роком. Що більше, заробітна платня за листопад впала на 4% у порівнанню за листопад у минулім році.

ГУВЕР ДІСТАВ ІНЖИНІРСЬКУ МЕДАЛЮ.

ВАШИНГТОН. — Американське Товариство Механічних Інжинірів влаштувало бенкет з нагоди пятьлітнього істнования організації. На бенкет прибуло понад 1,000 делегатів. На тім бенкеті вручили присутному президентови Гуверови золоту медалю, ухвалену товариством для вшановання громадянської і гуманітарної праці Гувера.

Президент виголосив з тої нагоди промову, в якій підніс заслуги інжинірської праці для людскости. Він подав, що до керми державою треба інжинірського знання й інжинірських метод.

ДОМАГАЄТЬСЯ РЕЗИГНАЦІЇ РЕСКОБА.

ВАШИНГТОН. — Джозеф Деніелс, бувший секретар маринарки, виступив проти Джана Рескоба за те, що Рескоб зложив $62,000 на боротьбу з прогибіцією. Він зазначив, що голова демократичної партії не повинен давати гроші на такі цілі, а дбати головно про те, щоби всюди вибирали демократичних кандидатів. Рескоб скомпромітував, на думку Деніелса, цілу партію і тому повинен уступити з головства партії.

ЖІНКА ПОБІДНИЦЕЮ ПРИ ПРАВИБОРАХ.

ШИКАГО. — Миссис Рут Генна Мек Кормик, конгресменка з републиканської партії, побила при сенаторських правиборах сенатора Чарлза Диніна, котрий повалив при сенаторських виборах у 1924 році її покійного чоловіка, Медилла Мек Кормика.

ДО БОРОТЬБИ З АТЕЇЗМОМ.

АТЛЯНТА. — А. Т. Полізоідес, редактор нюйорського грецького часопису, говорив в університеті Еморі в „Інститут оф Стизеншип" про потребу обєднання всіх християн до боротьби з большевицько-московською атеїстичною пропагандою.

АРЕШТУЮТЬ ДАЛІ ХАБАРНИКІВ.

НЮ ЙОРК. — Наслідком доходжень над хабарництвом, яке мали управляти на велику скалю цілові інспектори нюйорської пристані, завішено в урядованню дальших двох інспекторів, Д. Мурфі і Френка Гейеса, за хабарництво при пачкованню наркотиків.

АДВОКАТСЬКА ПАЛАТА В ОБОРОНІ ФОСТЕРА.

НЮ ЙОРК. — Міська Адвокатська Палата ухвалила на своїх зборах резолюцію, якою уділяла нагану головному міському судді, Виліємови Мек Аду, за те, що він відмовився дозволити на залог для комуністичного лідера Вилєма Фостера, арештованого зприводу большевицького маршу на Ситі Гол.

ВШАНУВАЛИ ВЧЕНОГО.

ВАШИНГТОН. — Не тільки в столиці, але й по многих инших містах Америки святковано 80-літні уродини д-ра Вилієма Генри Велча, славного на цілий світ лікаря, основника славної медичної школи Джана Гопкинса.

Промови, які виголошено у Вашингтоні, передано по радіо по цілім світі. Говорив рівнож і президент Гувер і зложив ювилятови желання від імени усього народу. Гувер назвав Велча найбільшим державним мужем на полі публичного здоровля.

Президент Гувер зазначив, що теперішні часи знаменують дві тенденції: демократична й наукова. А д-р Велч, говорив президент, є виразом обох тих тенденцій. Він репрезентує чисту науку, а разом з тим ціле своє життя присвятив він тому, щоби віддати свое знання на услуги людскости.

Д-р Велч подякував зворушений за признания, а особливо за признання з боку Гувера, як тої людини, котра рівнож присвятила велику частину свого життя на гуманітарну акцію.

ПОЧТОВІ СКАНДАЛИ.

ВАШИНГТОН. — Сенатори Блейн з Висканзин і Най з Норт Дакоти піднесли в сенаті справу винайміи почтових будинків. А особливо домагалися точного звіту щодо контракту винайму почтового будинку в Сейнт Пол.

Оба сенатори предкладали ріжні факти, з яких виходить, що з винаймом почтових будинків коштує державу щонайменше $50,000,000 більше як держава повинна би платити, колиб не було ошуканих надужить при заключуванню контрактів.

ЕНСІ ВЕРТАЄ КОРАБЛЕМ.

ГЕМИЛТОН (Бермуда. — Капітан Люіс Енсі, пільот Вилієм Александер і радіовий оператор Зе Бук, котрі перелетіли на гидроплянї „Ди Пайлот" з Ню Йорку до Бермуди, вертають назад до Ню Йорку кораблем. На прощання влаштували летунам з рамени Торговельної Палати прощальну вечеру та вручили кожному учасникови перелету в дарунку по $1,000.

КУКУРУДЗА Й МУНШАЙН.

АТЛЯНТА (Джорджія). — Американське Хемічне Товариство прийшло по дослідах до заключения, що ввесь бутлегерський алькоголь виробляють тепер головно з кукурудзи. Промислового алькоголю уживають дуже мало, бо перевібка коштує забогато.

ВАЙСБОРДА ВИКИНУЛИ З ПАРТІЇ.

З комуністичної партії викинули Альберта Вайсборда, організатора пасейського ткацького страйку з 1926 року. Рівнож виключили з партії Сірy Буш, організаторку гастонського страйку. Вайсборд і Буш показали себе для комуністів завеликими індивідуалістами.

ОБЖАЛОВУЮТЬ ФАШИСТІВ.

Італійська кольонія в Ню Йорку обурена зприводу смерти Італійця, постріленого смертельно детективом, котрий прийшов до Купер Юніон, щоб арештувати анархіста Арманда Боргі за незаконне перебування у стейтах. Кажуть, що детектив міг арештувати Боргія перед промовою, або по промові, а не виходити на сцену підчас промови і переводити арешт, обурюючи тим публику. До італійського протесту прилучається „Ди Американ Сивил Либертіс Юніон", яка бере в оборону Боргія і домагається для нього захисту, як того, котрого переслідують фашисти за для політичних переконань.

ЧОЛОВІК, ЯКОГО СОН НЕ МОРИТЬ.

Варшавські лікарі роблять досліди над купцем з Ченстохови Владиславом Загродзінським, який кладеться спати лише 3—4 години що третю добу і зовсім не відчуває змучення. Цікаво при тому, що підчас тих 3 чи 4 годин сну раз на три дні, Загродзінські все дуже докладно чує, що біля нього робиться, чи говориться, і після пробудження повторяє це все, що він чув.

КОЛЮМБ БУВ ЕСПАНЦЕМ?

У замку Сінанкас у Барцельоні найдено новий лист Колюмба, з якого видно, що Колюмб був з походження Еспанцем, а не Генуенцем, як це думали досі, і що відкрив Америку, маючи 28 літ життя, а не 50, як це мильно подавала історія.

ЖАДАЮТЬ ПІДНЕСЕННЯ МИТА НА ЯЙЦЯ.

Канадійські годовці дробу занепокоєні величезним зростом привозу яєць із Злучених Держав. Канадійський Птахівничий Пул вніс проханнi в Оттаві, щоби правительство піднесло мито на яйця, які приходять із Злучених Держав, щоб в той спосіб охоронити своїх продуцентів від утрат. Пул жадає, щоб митна оплата на спроваджен яєць виносила девять центів на тузинi.

ЯК ВИНИЩИТИ ЩУРІВ.

Перед роками велика скількість кріликів в Австралії загрожувала рослинности краю. Приступлено отже до їх винищування тим способом, що винищувано тільки самички, а самці самі себе вигублювали. Таким чином очищено 25 тисяч гектарів землі. Ту саму методу нищення припоровлено тепер до щурів. В зоольогічних городах в Копенгазі й Менчестері випробувано ту методу нищення й вона дала позитивний вислід. Зі зловлених щурів убивається тільки самиці, а самців пускається на свободу. В боротьбі за самиці, котрих є щораз менше, самці винищують себе взаїмно й таким чином скількість щурів малів.

САРАНА СПИНИЛА ЗАЛІЗНИЧУ КОМУНІКАЦІЮ.

Сарана, яка вийшла великою масою з узгіря Судану, тепер перебралася до Палестини. В одному районі вона вкрила залізничі тори такою масою, що довелося припинити рух потягів, поки не були розчищені шляхи від неї.

ТРИ РОКИ ТЯЖКОЇ ВЯЗНИЦІ ЗА ПОБИТТЯ ДІТЕЙ.

Поліційний суд засудив Анну Веч, з Су-Лукавт (Онтеріо) на 3 роки тяжкої вязниці за те, що державом від мітли побила двоє малих дітей Олекси Короля.

СКІЛЬКИ Є КОМАХ НА СВІТІ?

Їх є 80 відсотків усіх сотворінь і звірят на земній кулі. На підставі обчислень проф. Гандліршa з р. 1925 є на нашій землі більше як 470 тисяч ріжних пород комах. Мотилів є біля 100 тисяч ріжних пород.

СМЕРТНИЙ ПРИСУД У ЧОРТКОВІ.

У суботу, 15 березня, перед судом присяглих у Чорткові відбулася розправа проти Иосифа Козачка, хлібороба з Вербівця (пов. Теребовля) за злочин убивства, доконаного на цілій своїй рідні, а то шість осіб: батька Івана, сестри Теклі, другої сестри Анни (зам. Якимишин), її чоловіка Дмитра Якимишин та їх двоє дітей: Івана і Степана. Причино страшного вбивства була земля. Жінка Івана Козачка, а мати обвинуваченого й Теклі й Анни, записала своє майно по половині чоловікови Іванови та дочці Анні Якимишин. Тимчасом наслідком невияснені досі помилки все зінтабульовано на Анну Якимишин. Іван Козачок, коли довідався про те, став процесуватися з дочкою за половину спадщини. В березні 1929 обвинувачений Иосиф Козачок вернув з війська та мешкав при батькові й сестрі Теклі а від сестри Анни бокував. Дня 6 серпня 1929 р. мав відбутися шлюб Теклі. Та вже 5 серпня над раном люди найшли в хаті Козачків шість трупів, згаданих угорі осіб. Переслуханий Иосиф Козачок зізнав підчас вступного переслухання, що нічого не знає та що як лише пробудився, побачив себе серед трупів. Був певен, що підозріння впаде на нього, тому закопав трупа шурина Дм. Якимишиного, щоби влада думала, що вбивником є саме Якимишин і що він кудись утік. Обв. Иосиф Козачок, 23-літній парубок, зізнав, щ6ито Якимишин ударив сокирою його батька, тоді обвинувачений вирвав сокиру та вбив нею на місці шурина Якимишина. Хто вбив решту родини, обвинувачений не знає.

В тій справі відбулася вже одна розправа, яку відложили для ствердження умового стану обвинуваченого. Знавці ствердили, що обвинувачений є здоровий на умі та відповідає за свої вчинки, тому збулася нова розправа. Всі питання щодо вини обвинуваченого затверджено 12 голосами присяглих суддів і трибунал засудив обвинуваченого на кару смерти (шибеницю). Оборонець д-р Штернберг зголосив касацію.

НАЙСТАРШИЙ МОЗОК ЛЮДИНИ.

В околицях Одінцово в СРСР найдено кли великанського мамута, а в безпосереднім їх сусідстві найдено теж два скаменілі людські мозки.

Вчені, перевіривши докладні досліди над найденими кланми й мозками, прийшли до переконання, що походять вони з ледової доби, отже зперед 12 тисяч років. Якщо вірити тим дослідам учених, то це бувби найстарший мозок чоловіка на землі. Цей мозок є тільки троха менший і слабше розвинений від мозку теперішних мешканців тих околиць.

ВАГОН ЗНЯТИХ З ЦЕРКОВ ДЗВОНІВ.

До одеського заводу „Червоний Профінтерн" прибув вагон дзвонів, що їх знято з церков Херсонщини. З цих дзвонів будуть вироблені запасні частини для тракторів. На вагоні був напис: „Робітники Херсонщини шлють дзвони з усіх церков на підсилення індустріялізації країни. Хай замовкнуть дзвони по всьому Радянському Союзу".

„СПОКІЙНА ВОЛИНСЬКА СТОРОНА".

На хату селянина Довбуна в селі Войниці напали вечером незнані бандити та засипали її градом куль. Одна з них поцілила гостя Довгуна і вбила його. Господарі зуміли втечи крізь вікно. Бандити забрали гроші з хати і втікли. — В лісі біля села Дроздні, ковельського повіту найдено трупа Потела Зубчика, селянина зі згаданого села. Слідство виказало, що душогубцем батька є його власний син Василь. Окаянний син доконав убивства при помочи сокири. — В селі Грицеволя біля Радивилова жив собі жидок Гаербах. Одної ночі застукав хтось до вікон і зажадав відчинення хати — мовляв: поліція прийшла. Коли наляканий жидок відчинив двері, увійшло до хати трох замаскованих бандитів і зажадали видачі 3000 долярів, що їх жид мав дістати того дня на торзі за продажу худоби. Жид віддав гроші, а коли бандити відійшли, побіг дати знати про це поліції. І справді бандитів зловлено та віднайдено гроші, які вони втікаючи, сховали враз з револьверами у купу гною.

ПОМЕРЛА ЖІНКА ШТРАВСА.

У Відні померла 76-літня вдова по композиторі Штравсі, Аделя Штравс. Вона познайомилась із композитором у дуже романтичний спосіб: Молоденькою дівчинкою вона любила грати на фортепяні твори Штравса й одного разу для жарту написала до композитора лист, у якому заявила: „Я називаюся Штравс так само як Ви. Я дуже горда, що маю таке саме прізвище як Ви, славний музику. Я хотілаб з Вами познайомитись, але я дуже соромлива і не знаю, як це вчинити?" Музик Штравс, який був тоді дирігентом капелі на дворі Франц Иосифа І, відповів Аделі чемним листом і визначив їй стрічу в Шенбруні. Вони полюбились, повінчалися й Аделя Штравс була ідеальною жінкою великого музика та вірною приятелькою у днях його щастя і горя.

МОРСЬКА КОНФЕРЕНЦІЯ ШКУЛЬДИГАЄ ДАЛІ

МЕК ДОНЕЛД СТАРАЄТЬСЯ ДОВЕСТИ ДО ЗГОДИ ВСІХ ПЯТЬОХ УЧАСНИКІВ КОНФЕРЕНЦІЇ.

ЛОНДОН (Англія). — Французький міністер справ закордонних Бріян повернувся знову до Лондону й заявив офіційно Мек Донелдові, як голові конференції, що французьке правительство не бачить можливости до підписання договору без участи Італії. Італія домагається признання її права на фльоту рівну французькій, але Франція ніколи на це не погодиться. Тимчасом Франція не хоче обмежувати свою фльоту договорами з иншими державами.

Мек Донелд рішив далі старатися привести всіх учасників конференції до згоди й намовляє французьку делегацію не лишати конференцію, бо він ще сподівається нахилити Італію до згоди. Тепер розпочався політичний двобій між соціялістом Мек Донелдом та фашистом Мусоліні. Обидва противники однаково не люблять один другого.

Уже прийшло до повної згоди з Японією й тому треба вважати, що перешкоди до підписання потрійного договору остаточно переборені. Крім умови в справі надводної фльоти прийшли також до порозуміння, щодо підводної фльоти. Підводна війна далі має провадитися в обмежених розмірах і більш гуманно.

Між Англією та Америкою також прийшло до повного порозуміння щодо обопільного обмеження їх фльот. Правда, Америці довелеться ще збудувати нових кораблів на суму 1,028,000,000 долярів, щоби зрівняти свої сили з англійськими згідно з договором. Та колиб не було зроблено обмеження Америці, довелосяб будувати фльоту ще сильнішу, щоби протиставити її англійській, а це збільшилоб витрати на нову фльоту ще на 800 міліонів долярів.

КЛИЧУТЬ ДО РОСІЇ.

ЛОНДОН (Англія). — В місцевій російській радянській торговельній місії раніше було багато урядовців не комуністів, які прислані сюди з Росії, як фаховці. Тепер вони замінені виключно членами комуністичної партії, котрих прислали з Москви. Тому, що тепер в Росії особливо жорстоко переслідується некомуністична інтелігенція, фаховці й инші некомуністичні елементи, звільнені з праці в місії урядовці не мають охоти вертатися до Росії.

Тому радянський консуль у Лондоні видав наказ всім бувшим урядовцям місії вернутися до Росії в протязі одного тижня. Хто не вернеться той ризикує бути розстріляним, коли пізніше попадеться в руки радянської влади. Таке розпорядження консуля може викликати дипломатичні непорозуміння між Англією та Росією, бо ті, що не хочуть повернутися до Росії, трактуються як політичні біженці й знаходяться під опікою Ліґи Націй, яка видає їм спеціяльні пашпорти.

БЕЛЬГІЯ РАТИФІКУВАЛА ПЛЯН ЙОНГА.

БРЮСЕЛЬ (Бельгія). — Сенат ратифікував плян Йонга. За ратифікацію голосувало 109 сенаторів, а проти лише один. Тепер ще треба чекати ратифікації Японією та Італією. Після того наступить виконання пляну Йонга з того, що буде заснований інтернаціональний банк для регулювання репараційних виплат, який буде міститися в Швайцарії.

Нарешті має наступити останній акт Світової Війни — уступлення військ антанти з німецької території.

ЛІКВІДУЮТЬ РЕШТКИ РІВЕРІВЩИНИ.

МАДРИД (Еспанія). — Рада міністрів ухвалила розписати вибори до парляменту, які мають відбутися в кінці біжучого року. На томуж засіданню вирішено поширити амнестію на всі політичні групи, включаючи каталонських сепаратистів, котрі знаходяться по вязницях та на еміграції.

Цим правительство думає зменшити незадоволення серед Каталонців, що їх провінція знаходиться під спеціяльним поліційним режимом, з огляду на сепаратистичний рух.

НЕ ХОЧУТЬ АРЕШТУВАТИ ГАНДІ.

БОМБЕЙ (Індія). — Магатма Ганді старається добитися від англійської влади свого арешту. Для цього він виголошує спеціяльно-войовничі промови, закликаючи Індусів до боротьби з Англією. Та його не зачіпають, а натомісць арештують ближчих його помічників.

Син Ганді, Рам Дас Ганді, був арештований і тепер засуджений до вязниці на 6 місяців за порушення закону про добування соли. Це найвища кара, яка положена за таке переступство цього закону. Джамалал Бапап міліонер, який на заклик Ганді також переступив закон про монополь соляного промислу, засуджений на два роки до вязниці й на 100 долярів штрафу за те, що підюжував 2,000 жатови Індусів добувати сіль, не зважаючи на заборону. Крім того ще кілька активних прихильників Ганді засуджено на ріжні вязничі та грошеві кари.

КАЙ ШЕК ЧЕКАЄ РОЗКЛАДУ ПОВСТАНЦІВ.

ШАНГАЇ (Китай). — Президент Кай Шек тепер виїхав на інспекцію своєї армії, яка сконцентрована на північ від Ганкова, чекаючи наступу повстанців з півночі. Він заявив, що сам не розпічне наступу проти північних генералів-бунтарів, а буде лише відбивати їх наступи, сподіваючись, що в недалекому часі прийде до міжусобної боротьби серед ріжних повстанчих військ.

УБИТО ЧОТИРОХ МАТРОСІВ.

ГОНКОНГ (Китай). — На англійському торпедовці Сіпай стався передчасний вибух глибоководної міни. Чотири матроси зістали вбитими на місці, а кілька пораненими. Торпедовець також легко ушкоджений.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 110 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES: Three cents a copy.		ПЕРЕДПЛАТА: Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Ситі і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$2.75

За оголошення редакція не відповідає.

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Телефон „Свободи": Montgomery 498. Тел. У. Н. Союза: Montgomery 1838.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ПОНЕВОЛИТЕЛІ В НЕВОЛІ

Хоча з завішеннем засідання польського сойму боротьба між польським парляментаризмом і диктатурою втратила свою головну арену, мимо сього вона не переривається. Вона ведеться з повним завзяттям, яке здавна ціхує Поляків.

Кожда партія готова втопити другу в ложці води. „Пулковнікі" готові не тільки використовувати всяке уступство опозиції на свою користь, але й побивати послів, словом, на всяку компромітацію парляментаризму перед західною Европою й світом. Як знова тепер показується, парляментарна течія теж не перебирає в средствах, хоча вона мусить заховуватись обережно, аби, компромітуючи „пулковнікуф", не компромітувати самого сойму.

На перший погляд ока здається, що тут стираються дві течії, диктаторська й парляментарна, та що кожда з них се тільки виплив одних характерів своїх представників, скажім, Дашинського з одного боку та Пілсудського з другого. Однак поза сими представниками є основні тенденції. За парляментарною течією є бажання перемінити Польщу на західно-европейську державу. Її представники хотілиби похвалитися перед світом, що й Польща правиться у правовий спосіб, що в ній уряд відповідає перед парляментом за виконування законів, ухвалених сам парляментом, а її парлямент вийшов з народу. Перед Поляками ся течія моглаби вжити за арґумент досвід богато країв західної Европи, котрі своєю історією показують, що демократичні способи правління з усіх найкращі, бо найменче прикрі правленим.

Течія, яку представляє Пілсудський зі своїми „пулковніками", є виразно антидемократична. Вона сміється з бажання другої ґрупи правити Польщею демократично й парляментарно. Ся ґрупа відчуває, що парляментарний спосіб правління не може надаватися для правлення Польщею, котра в першу чергу мусить бути пристосована не до правління народа, а до війни, себто до оборони посідання чужих країв, заграблених Польщею, або до поширення сих грабунків ще далі. Війна вимагає зібрання влади в руки військових диктаторів. Через те й парляментаризм у Польщі не має найменчих виглядів так довго, як довго Польща не зведена до чисто польських країв.

У сей спосіб ся неволя, яку Польща зготувала для непольських народів, відомстилася й на самих Поляках. Самі Поляки платять нині за своє панованнє над непольськими народами своїм власним обезправленнем. Займали в неволю Українців, Білорусинів і Литовців і за те панованнє заплатили власною неволею в руках „пулковнікуф".

О. Сновида.

Соймова цюцюбабка.

Маємо знову крізу кабінету. По бундючнім Світальськім прийшов „уґжечньони" Бартель, а тепер і він впав, щоби уступити місце Шиманському. Сойм мовчить і чекає, опозиційна преса тішиться, маршалок лається; все, як стоїть у програмі.

Що було причиною нового упадку кабінету? Формальні причини — незадоволення з двох міністрів, але не в тім річ. Суть в **ростучій економічній крізі,** чимраз острійшій у Польщі.

Передусім дуже погіршилося становище навні. Про пожички (які так потрібні!) не чутно. А й ті, що вже є, коштують дуже дорого. В р. 1928/9 заплатила за них Польща 228 міл. і сто тис. зол. ($1.00 = 8.90 зол.). А курс польської пожички 7%-вої заграницею як найнижчий. Підчас грудневого біржового краху всі пожички зачали падати. але жадна так низько як польська. Курс сеї останньої спав з 79 відразу на 77¼.

Як ратунок висувається гасло внутрішньої капіталізації. А перший крок до того — ощадність. Отже американський дорадник фінансовий Девей радить всім паням польським убиратися тільки в перкаль „ойчистий", а преса пропаґує зрезиґнувати з чужих косметиків, перфум, екзотичної конфекції, коняків, щадити на консумції і пр..

Але як се робити, коли напр. в Польщі припадає річно на голову 28.8 кільо мяса, тоді як на пригнобленого версальським миром Берлінця — 61 клґ.; на голову річно 30 яєць в Польщі, а в Анґлії — 107. В консумції цукру є Польща на 11-м місці. А що до люксусових товарів, то показується, що їх імпортує (на голову) більше від Польщі — Чехія, Фінляндія і навіть Литва! Як тут щадити?!

Росте і **дефіцит білянсу платничого:** за два роки 1927 і 1928 сей дефіцит виносив 1,894 міл. зл. п. Протягом тих самих двох літ заграничне задовження держави зросло о 1,865 міл. зл. Але ефективно вплинуло до польського господарства з титулу тих пожичок тільки 1,400 міл. А з причини уємного платничого білянсу — виплило з Польщі 1,894 міл. зл. Господарче життя в 1929 р. розпочали Поляки з меншим о 450 міл. зл. грошевим засобом країни, аніж в кінці 1926 р. Тоді як від 1923 аж до майового перевороту 1926, — всі заграничні і приватні пожички Польщі виносили тільки 577 міл. зл.

„Санація" живе понад стан. **„Санація" принесла нам павперизацію** (зубожіння) такий висновок польської опозиційної преси, а належить до неї ціла, опріч преси ББ, преса: вшехпольська, визволеня. ППС. Натякають отверто, що капітал заграничний не любить неусталених відносин і там, де вони панують, неохоче йде. „Великий капітал боїться іти туди, де є великі герої" — ґлузує один ендецький часопис, натякаючи на „маршалка".

Бундюча і зарозуміла супроти „соймократії", санація цофається перед економічною крізою, якій не може дати ради. Ось причина, чому, мимо шаленої нагінки урядової преси на сойм, не важаться його розіґнати. Ось чому Пілсудський — хоч знова нецензурними словами вилаяв „соймократів", але закінчив свій „маніфест" готовістю, коли иншим не удасться — послухати президента і стати самому на чолі кабінету; аби працювати спільно з „соймократами", з якими, — пише він в тім самім „маніфесті". він працювати не уміє і не хоче.

При таких настроях, а особливо в звязку з крізою в Росії і в взагалі в заграничній політиці — **тяжко ожидати скорої стабілізації стосунків в Польщі.** Ера атаків і контратаків, підступів, упадків кабінетів і творення нових — не минула, бо ні внутрішне ні зовнішне положення не позволяє жадній стороні на рішучий виступ: ні на зміну конституції зі сторони уряду, ні на відклик до революції зі сторони сойму.

І ся непевність буде тяжіти так довго над Польщею, доки вона не зрозуміє, що **бути великою державою, для неї недосяжна мета;** що треба зачати від редукції як своїх політичних аспірацій на вні (і відповідних позицій в буджеті), так і економічних аспірацій в середині; бо тягару, з тими аспіраціями звязаного, не в стані витримати людність держави.

Але одна обставина робить таке положення ґрізним: се те, що в такім положенню легко родяться ідеї — **зарадити внутрішним недомаганням якоюсь авантурою зовні.** І сі ідеї знова підносять голову в Польщі, що робить політичну атмосферу ще більш напруженою.

Польща стоїть перед дуже непевним завтра!...

МОСКВА СУДИТЬ УКРАЇНЦІВ.

Ніковський, як міністер закордонних справ УНР, у світлі зізнань.

Ніковський став міністром закордонних справ УНР в десять днів по вступі українських військ до Київа у 1920 р. Тоді була така ситуація, що обовязки міністра закорд. справ полягали у вишукуванні паперів і урядовців. Перебуваючи на території України, не міг нічого робити, бо не мав потрібних звязків з закордоном. Щойно коли виїхав за кордон, тоді зібрав послів у Відні та почав роботу. Про договір пок. Петлюри **з Французами** не знав, довідався про нього аж пізніше, про намагання заключити договір з Денікіном теж не знав. Про договір з Доном і Кубаню, який заключив Марґолін, дізнався теж пізніше, опинившись у характері міністра закордонних справ на еміґрації. Таксамо з варшавським договором, заключеним у квітні 1920 р. познайомився у Відні. Варшавський договір вважає „скандальним, ганебним документом". Одначе, як міністер закордонних справ УНР мусів його трактувати як обовязуючий і підкреслювати в численних обіжниках до закордонних представництв, що уряд УНР „стоїть непохитно на становищі політичної конвенції з 22. квітня 1920 р.", заключеної у Варшаві.

Україна мала стати згідно з варшавським договором ринком для Польщі. Любченко поправляє його та каже, що Україна мала бути кольонією Польщі (такою, якою тепер у далеко більшій мірі є УСРР у Рад. Союзі! — прим. складача!). До варшавського договору приложив свою руку вже „пост фактум". На запит, як Ніковський оцінює побут польського війська на Україні, слідує заява: „Я вчора говорив про те, що це, на мою думку, був грабунок, як я покликувався на приклади з ваґонами, залізничим майном. Це була руїна. Так можна, наприклад, схарактеризувати руйнування будівель, коли те військо відступало".

На запит Любченка Ніковський розповідає про один епізод з видавцем і редактором віденської „Волі" Піснячевським. У „Пролетарській Правді" цей епізод змальований дослівно так: Міністерство закордонних справ УНР дало Піснячевському гроші на видання його орґану у Відні, щоби він не нападав на уряд УНР.

Любченко: Скільки ви йому дали?

Ніковський: 200 тисяч корон.

Любченко: А на скільки він дав розписку?

Ніковський: На 300 тисяч. Це він мені натякнув, що можу решту собі взяти. (Сміх у салі).

Переговори з Японією.

З черги розказує Ніковський, що він був ініціятором переговорів УНР з Японією у справі переведення частини еміґрантів УНР на Далекий Схід. Плян був такий: зібрати ґрупу кооператорів, учителів, адміністраторів та виправити їх на Далекий Схід, де було густо поселене українське населення на Приморщині. Японія окупувалаб цю територію і там утвореноб при допомозі висланих українських сил якусь українську державну орґанізацію під протекторатом Японії. Але ці переговори нагло вірвалися, бо большевики заключили з Японією свій договір, на основі якого Японія зреклася окупації Владивостоку та Приморя.

Любченко оголошує в тому місці документ, з якого виходить, що пок. Василько підписав на берлінській конференції дипльоматичний акт, на основі якого УНР погоджувалася віддати західньо-українські землі — Польщі, Бесарабію та Буковину — Румунії і Закарпаття — Чехословаччині. Далі на запит Любченка Ніковський признає, що рейд Тютюнника на Україні осінню 1921 р. відбувся і з його відома. Метою цього рейду було зірвати мирне радянське будівництво, але рейд не вдався.

Більше менше в тому самому часі вийшла від Махна дуже цікава пропозиція, щоби спровокувати війну. Ніковський казав про те ось що: „Махно запропонував переодягти його „гуляйпільських хлопців" у червоноармейські костюми, продертися до Польщі, утворити там своє „ЧК", розстрілювати поміщиків і в такий спосіб спровадити війну зі СРСР.

З дальших відповідей Ніковського на запити Любченка виходить, що Ніковський у своїх балачках з орґанізаторами „СВУ". в Одесі згадував про фашизм і про Муссолінія. Ніковський признає, що між фашизмом і програмою „СВУ" були по суті деякі „суголосні моменти".

На запит, чому Ніковський пішов у нелеґальну орґанізацію, коли при радянській владі „зберігались дорогі йому ознаки української нації", — обвинувачений відповів: — **Тому, що ознаки ці виглядали не так, як я звик був їх розуміти.**

Любченко: А як вони повинні були виглядати?

Ніковський: „Очевидно в повному національному ідеалі з корективами нового життя".

На запит: „А як ви тепер ставитесь до дорогих вам ознак української нації?" — Ніковський відповідає: **„Ще років півтора тому я почав розуміти, що так як є, так і має бути. А так, як мені хочеться того, очевидно, не можна, тому, що це робить життя** і тут ані моє бажання, ані **мій** замір нічого зробити не можуть".

Вертаючи на Україну, Ніковський хотів, щоби на Україні було все так як у Европі, а не так, як є. — Потверджує далі, що у програмі „СВУ" було відновлення власности на землю, створення сильної української влади, опертої на військовій силі.

Потім говорить, що УНР крім договорів з Доном мала ще договори зі Савінковом, Кубанською Радою на еміґрації та договори в справі „Балтійсько-чорноморської спілки". На тім і скінчилися цього дня зізнання Ніковського.

Дня 15 березня зізнавав ще Ніковський, а по нім прийшов на чергу В. М. Чехівський, керманич автокефальної церкви.

Зізнання В. Чехівського.

Далі зізнавав **В. Чехівський,** голова всеукраїнської церковної (автокефальної) Ради, тепер владою розвязаної.

Предсідник суду Приходько: Ви були членом Петлюрівського уряду?

Чехівський: Я був не в петлюрівському уряді, я був прем'єр-міністром в уряді Української Народньої Републики.

(На салі сміх і крик).

Чехівський відповідає з надзвичайною гідністю. На глузовання суддів і прокураторів над релігією В. Ч. відповідає:

Ніхто не в силі вбити в людині релігійних почувань. Я **боровся і буду боротися проти безбожників.**

З черги зізнає брат Володимира, **Микола Чехівський,** священик автокефальної церкви. Він нічого нового до розправи не вносить.

Підс. **Товкач** з Полтави був головою філії С. В. У. в Полтаві. Він стояв на становищі, що національні елементи мусять орґанізуватися на місцях. щоби переняти владу по большевиках, які на його думку заломлюються. На еміґрацію, думка Товкача, не можна числити, бо вона між собою розсварена і не представляє ніякої сили.

Надзвичайно цікаві були зізнання підс. **Павлушкова,** студента, голови **Союза Української Молоді** і проф. **Гермайзе.**

Гермайзе заявляє, що повстання приготовляла С. В. У. проти Москви. Рад. влада є окупаційна.

Прокур.: Таж ради вибирає сам нарід.

Гермайзе: Але по наказу з Москви.

Далі обв. зізнає, що укр. нац. влада, яка на думку СВУ мала прийти по большевиках, не булаби буржуазною. Вона зберегла би 8-ми год. день праці і инші користи для робітництва. На землю привернеби приватну власність до 50 десятин.

(Далі буде).

Панталеймон Романов.

ПОРОСЯ.

Прачка сиділа на подвірю під розвішеним біллям, скробала ніжно простягнене порося та розмовляла із сусідкою.

— Стільки лише остало свого — сказала.

Сусідка зітхнула.

— В усіх тесаме...

— Та, щоби не вректи, виросло порося таке, що ми навіть не думали. Було таке виголодніле, худе, мале, а тепер дивіть який скарб.

— А добре їсть?

— Трохи заліниве до їди. Вже таки на силу кормимо його. Потрошки, але частенько. Дивіть-но на нього, який жартун.

— Любить, коли його дряпати поза вуха — сказала сусідка.

— А спить зовсім наче людина. Постелили ми йому в куті постіль, воно кладеться, голівку-опре об стіну. Хоч подушку підкладай.

— Не пускайте його на двір самого, бо зараз свиснуть!

— Боже борони! Не пускаю його ні на крок від себе. Я просто стала на старі літа ґувернанткою. Прохожаюся з ним дві години. Ах, ти гільтаю, дивіться но, що воно виробляє, як розвернулося. Мало що не людина.

— Ви сказали би дітям пильнувати його, щож так усе самі й самі.

— Е, кари божої на них нема, чи то можна вдержати їх дома? Прибіжать. нажеруться тай гайда!

— Так, мині діти — то кара божа!

— А, не згадуйте що це за тягар! Найменше хорувало недавно, я й чоловік гадали вже, що Бог забере. Та ні, видужало. Всеж таки пятеро люда, що хочете.

— Так, це кара божа... А вас пізнає?

— Івась? Пізнає по голосі! Як лише почує, що я розмовляю на подвірю, коли я де виходила, то зараз дає знати про себе. Недавно вийшла я на базар, а він стужився за мною. Коли лише почув, що йду, поклав передні ноги на футрину вікна тай дивиться крізь вікно. Чисто наче людина. Лише тепер, здається, трохи замало їв. Людина трясеться над ним, як не знаю над чим.

— Ще й би, мій Боже. Передержите через літо, в зимі заколите. Таж заважить яких пять пудів. На вашім подвірі можна би держати з пять штук. А чи чоловік цікавиться цим?

— Ще й як! — сказала прачка. — Як лише вернеться з фабрики, все вештається біля нього, чіхає його, а давніше сам купав його.

— Якжеж би інакше, мамочко рідна, до зими буде з нього з пять пудів самої солонини.

Хвіртка відчинилася й попри жінки перебігло до хати двох хлопців — босо, з брудними, смаглявими ногами. Порося рохкало з переляку, скочило та присіло на товстому заді.

— Чого ганяєте наче біжені! — крикнула прачка. — Чого шукаєте? Ну що, наполошили тебе? Ніхто тобі не заподіє кривди!

— Так, біда з дітьми! — сказала сусідка — скільки то з ними клопотів і журби, не дай Боже!

— Ні, я кажу, що шляються не знати де, не знати з ким, просто не діти, а розбишаки якісь.

— Самособою, без нагляду. Таж давніше бувало, що поки не підросте, то десять шкір здіруть із нього, а тепер і пальцем не торкнися його. А чи можна що зробити без биття? Ми підростали тихесенько, спокійненько, тай всетаки били, раз на тиждень, без причини, а просто задля порядку. А ті осли навіть бука не закоштували.

Діти вибігли з хати з вудками та скибками хліба в руках, кусали хліб по дорозі та побігли до хвіртки.

— Що ви так жерете без упину? — крикнула прачка. — Кара божа, їдять стільки, що просто сил не стає.

— Навганяються, потім їдять — завважала сусідка.

— Вірте мені, просто годі настарчити. Якось тут спекла я. білого хліба, величезний бохонець, нині вже й знаку нема, шкірки збирають. Якжеж тут нагодуєш такі хавки. І за віщо нас так Бог скарав: у людей по одному, по двоє, найбільше, а тут ціла ватага: пятеро бахурів. Що там їм не приключається: в огні не згорять, у воді не затонуть. Там це з десять літ мине, заки з найстаршого буде яка користь. А молодці — чотири хавки, а ще не знати, що з них виросте. Може опришки або бандити.

— Коби лише для хати своєї був добрий — сказала сусідка — тепер із порядним можна гірше наплакатися.

— Це правда... — Мовчала хвилину, потім усміхнулася. — Хочби ось тепер: чоловікові треба би дати обід, а я тут сиджу з тим драбом, привязалася до нього, начеб це була моя дитина.

— Я також так няньчила би його, якжеж про такого не дбати. Колиб рахувати, скільки йому тепер, то не повинен би заважити навіть пуда, а тепер, то певно матиме самої солонини з трицять фунтів.

На подвіря ввійшов праччин чоловік, фабричний ремісник у полотняній шапці, з руками заваляними нафтою.

— Обід певно не готовий? — спитався.

— Зараз пригрію, — сказала жінка — не верещи!

— Чим ви, чортівське насіння, займаєтеся? Згинаєш спину від самого ранку, до дому прийдеш нічого не ївши, а тут іще не готове — кричав, підходячи до жінки. Та коли побачив, що жінка чіхає порося, замовк і зупинився, так як був іще схвильований. Потім сів прикучнувши.

— Ну, ти — сказав.

— Не торкайся його своїми брудними ручищами, я щойно скупала його.

— Нічого, викупаємо ще раз — сказав чоловік, взяв у руку товсту складку шкіри поросяти та сказав:

— Виспацерувався гультай, виспацерувався... нажерся.

За хвилю вийшла жінка та сказала:

— Ну, йди, нажерися, маю тобі десять разів пригрівати, чи що!? То один прийде, то другий. А тамтих драбів голодом заморю, жеруть цілісенький день, а коли є обід, то нема нікого, хай би вже пропали. Боже, колиж ізбавиш нас від того, Матінко Божа! Смерти на них нема, чи що?

Гість: Мушу похвалити ваш готель, я не найшов ні одної блощиці!

Господар: А то ви мали щастя!

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

СЛОВО ДО НАШИХ ОТЦІВ ДУХОВНИХ.

Застерігаюся відразу, що не думаю виступати тут з якимись нападами на священство, чи підкопувати його поваги. Ні, я хочу заговорити про це, що мене болить, і що можна почути з уст многих наших робітників, коли хто чує, як вони між собою до щирости балакають.

Наші люде кажуть, що коли приглядаємося нашим часописам, то бачимо, що дописують головно самі робітники, завжди бачимо імена самих світських людей. Одні з них більш освічені, а инші менше. Одні з них покінчили високі школи, а є такі, що ніяких шкіл не кінчили, а доперва на „Свободі" навчилися читати, а згодом і писати. Многі з них з трудом набирали освіти. Але всі вони намагаються забирати голос у ріжних справах і причиняються до розбудови нашого життя. Бо дорогою виміни думок йдемо до поступу й обєднання.

Священство в Америці це є великий кадр інтеліґентних сил. Воно має час на читання і роздумування. Воно й повинно краще розуміти справи як хто инший, що не мав і не має змоги набувати знання. Але ми не бачимо, щоби це священство брало дійсно ділальну участь у розбудові нашого життя. Ми бачимо, що воно не забирає голосу в розбудові того життя, неначе не хотіло чи боялося виступати публично.

Порушую це не з того приводу. От вичитав я про таку гарну справу як **розбудова Національного Музею** у Львові. Дійсно треба бути вдячним нашому митрополитови Шептицькому за таке велике і високо культурне діло. Дивує мене тільки одно, що ніхто з наших священників не відзивається у тій справі. Таж це діло, започатковане митрополитом, значить священство повинно уважати своїм обовязком його попертя. Це не є політична справа чи яка инша, де священник може боятися, що своїм виступом може наразити собі людей чи свою церковну владу. Це велике культурне й національне діло. Наш простий нарід розуміє вартість такої роботи. І хоч ми можемо належати до ріжних церков, ми як українські робітники тішимося з роботи, започаткованої так достойно митрополитом Шептицьким. І тому можна до нашого народа приступати отверто й сміло з потребою попертя такої праці. А я знаю, що український свідомий робітник попре розбудову Національного Музею, як попирав досі всі инші добрі справи. І то попре без огляду на це, чи він належить до католицької церкви чи ні. Бо Музей це культурне, загально-народне діло.

Михайло Довгий,

Ню Гейвен, Конн.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

ГЕМТРЕМК, МИШ.

Трагедія в українській родині.

Хочу подати тут трагедію, яка сталася в одній українській родині в нашім місті. Цим хочу нагадати батькам, які мають дітей, щоби вони дбали про забезпечення їх в Українському Народному Союзі, а не в чужих організаціях. Багато наших людей нарікає, що треба ходити на збори свого товариства, треба взагалі брати участь в українському життю й т. д., а, мовляв, це важко.

Дехто каже, що лїпше забезпечити своїх дітей в чужих асекураційних організаціях, бо в них сам агент прийде до хати, запише й буде колектувати оплату асекурації. Не беруть наші люди на увагу того, що бувають часи, коли тимчасово нема чим заплатити за асекурацію, а чужа організація не прийде на допомогу, як своє товариство завжди допоможе й видасть або позичить на оплачення чергових вкладок, щоби член його не стратив права. Члени товариства завжди по братерському пособляють своїм товаришам у кождому нещасливому випадку, чи взагалі при потребі, чого в чужих організаціях нема.

У родині члена 94 відділу УНС, Солоткиша, недавно стався дуже тяжкий випадок несподіваної смерти його 13-літньої донечки. Він, добрий член нашого товариства та добрий батько для своїх дітей, вписав усіх восьмеро своїх дітей в УНС і завжди точно оплачує за них вкладки. Померша донечка була вписана до Союза першого року по її народженю.

Дівчина була весела й здорова. 27. березня, як звичайно прийшла з публичної школи, а 28-го вже забрали її до шпиталю, де вона в страшних муках умерла слідуючого дня, 29. березня. Горе родичів це поглибилося тим, що її не дали їм для похорону, не пустили до її трупа нікого, не видали тіла до дому для похорону й не дозволили членам відділу провожати останки її на цвинтар. Так все сталося несподівано, що мало хто з членів знав, бо секретарі відділу вспіли повідомити лише ближчих членів товариства, які навістили родичів помершої, старанючись полекшити їх горе, та розважити горем прибитих родичів.

Це вже шестий випадок в цій місцевости. Навіть в одній родині за три дні вмерло троє дітей. Родичі дитини, яка була членкою нашого У. Н. С., дістануть хоч поворот своїх витрат при похороні, а також для них дуже цінна та моральна підтримка, яку вони дістали від членів свого товариства. Це хоч трохи полекшує їх тяжке горе.

Отож кличу до Українців, а вперше чергу до членів Українського Народного Союза, щоби вони вписували своїх дітей до Союза, не зважаючи на те, як вони за молоді, бо смерть нікого не щадить і приходить цілковито несподівано, не перебираючи своїх жертв.

Подав А. П., чл. 94 від. УНС.

КОГУС, Н. Й.

Величаве Окружне Віче.

Заходом Тимчасового Комітету для зорганізування американських горожан українського роду в Стейті Ню Йорк, відбулось дня 16-го березня велике окружне віче. Ціллю віча було познакомити ширший загал Українців і Американців з ідеями, якими руководиться комітет при організованю Українців у ситизенські клюби. На віче прибуло велике число наших людей з Когус, Трой, Водервліт, Амстердам, Олбани, Ґудсон і околиці.

На сцені засіли представники Українсько-Американських Горожанських Клюбів, як також визначні американські провідники нашого округа. Віче отворив предсідатель комітету гр. О. Заяць, пояснивши зібраним ціль віча. Відтак представив зібраним поіменно присутних Американців. Першу частину віча переведено в англійській мові. До першого слова запрошено о. І. Шуховського, українського пароха з Когус. О. Шуховський в гарно обдуманій промові представив українську справу дуже зрозуміло для Американців з одної, а для Українців з другої сторони. А починалась вона в перекладі на українську мову так:

„Чуюся щасливим, достойна громадо, що можу промовляти до вас з отсього місця, де не боюся ні ляцького, ні чеського жандарма, де не переслідує мене тайна рука московського чекіста, ні румунської сіґуранци"... Бесідник представив теперішне положення нашого народу та підніс, що американська земля це одиноке місце, де Українці можуть свобідно розвиватися. Другим бесідником був д-р Мишуга. Його промова була поміщена в тутешній американській пресі і передрукована в „Свободі".

Третим бесідником був американець Дж. Ф. Скот, предсідатель місцевої демократичної організації. Він підніс таке: „Дуже добра ваша думка, і красне діло робите ви, Українці, що починаєте організуватись політично. Коли зорганізуєтесь політично як і еміґранти инших народів, тоді створите силу, з якою будуть усі числитися. Ваші діти підростають, богато з них ходять до висших шкіл, і богато з них возьме участь в політичнім життю того краю, як його горожан, а ви можете їм допомогти у їхній політичній карієрі, коли творитимете політичну силу. Тоді ваші діти, занявши високі урядові позиції зможуть тут успішно піднести справу визволення українського народу зпід чужого панованя".

Четвертий бесідник, Стуарт Губерт, молодий адвокат, предсідатель демократичної організації повіту Ренселер заявив між иньшим таке: „Справу українську я прекрасно розумію, але зазначу, що ви, Українці, досі спали і тому ніхто вами не клопотався. Визволення вашого народа є в першу чергу ділом вас самих. Тому організуйтесь, збудуйте сильну політичну організацію, а тоді всі будуть вас знати". Відтак говорив ще о. Іванишин, а його промова була вже поміщена в „Свободі".

Предсідатель замкнув першу частину віча, на якій говорено по англійськи, і заявив, що наступить довший реферат д-ра Мишуги по українськи. Предсідатель звільнив Американців від дальшої присутности на вічу. Американці подякували за запросини, виявили свій подив, що тут є так богато Українців і вийшли.

Потім д-р Мишуга виголосив довший реферат про політичне положення нашого народу в старім краю і наше життя в Америці. Бесідник представив всі ті нові проблеми, які доводиться нам тепер розвязувати, якщо хочемо продовжити тут наше національне іспитування.

Відтак забрав голос о. Іванишин і завізвав присутних до збірки на покриття коштів віча. По збірці представив предсідатель нашого славного учителя українського національного танку д. Василя Авраменка, якого принято бурею оплесків.

Д. Авраменко виголосив промову про український танок, торкнувшися попри танок усіх українських справ, які нас обходять та нарушивши всі болі, які нас болять.

В особі Авраменка пізнали ми, що це не є якийсь „гуляччок", але щирий патріот і добрий бесідник.

Народу було на вічу дуже богато. А всі розходилися піднесені на дусі, бо віче випало так гарно, що краще не могло вже бути. Закінчено його відспіванням „Ще не вмерла Україна".

Фінансове справозданне подасться по місячнім засіданню комітету.

І. Урбан і С. Палка, секретарі віча.

Просили біди.

Залетів бузьок до села й сів на Климовичову хату. Побачили Москалюкові діти та стали плакати: „Тату".

— „А чого вам, діти?"

„А дивіть, не могла біда на нашу хату сісти, а сіла на Климовичову".

— „Цитьте, діти, чей ще й на нашу хату біда сяде".

Малий Микольцьо: Тату, котра година?

Батько: За десять минут пята.

Микольцьо: Е, мені не треба знати, яка буде за десять минут, ви скажіть, яка тепер.

Умираючий господар написав у тестаменті: Дві вівці, що пропали, записую молодшому синови Стефанови, як найдуться. Як не найдуться, то най вони будуть для мого наймита Івана.

МІТІНҐИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗА

КЛІВЛЕНД, О. Тов. Сокіл, від. 336, повідомляє своїх членів, що місячний мітінґ відбудеться 13 квітня, в Укр. Нар. Домі, в годині 1-ій пополудни. Проситься всіх членів явитись на сей мітінґ. — Т. Кальмук, рек. секр.

ШІКАҐО, ІЛЛ. Бр. св. Стефана, від. 221, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів, що мітінґ відбудеться 13 квітня, в годині 12.30, в гали церковній при Оклей і Райс. На порядку нарад є важні справи до полагодження. Єще раз напоминається довгуючих членів, щоби прийшли і вирівнали свої залеглости, бо в противнім разі будуть суспендовані. — Мартин Барабаш, пресд.; Петро Лучків, секр.

ЯНҐСТАВН, О. Бр. св. Івана Хрестителя, від. 230, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 13 квітня, в гали Литовській, під ч. 628 Franklin Ave., точно в годині 2-ій попомудни. Довгуючі члени мають вирівнати свої вкладки, бо в противнім разі будуть виключені з членства. Члени, що не були на похороні, мають принести кару, яка була ухвалена на річнім мітінґу. Також хто довгує за великі відзнаки, має принести гроші на сей мітінґ. — Юрій Присташ, пр.; Никола Щурко, кас.; Іван Павловський, секр.

НОРТҐЕМПТОН, ПА. Тов. Укр. Січові Стрільці, від. 44, повідомляє, що звичайний мітінґ відбудеться в неділю, 13 квітня, в гали православній при Newport Ave. Проситься усіх членів прибути і вирівнати свої належитости; довгуючі члени будуть суспендовані. — В. Шишка, предс.; Лука Деячук, секр.

КОТСВІЛ, ПА. Тов. ім. Б. Хмельницького, від. 248, повідомляє місцевих і позамісцевих членів, що мітінґ відбудеться в неділю, 13 квітня, в гали парафіяльній, в годині 3.30 пополудни. Обовязком є кождого члена прибути на час. —М. Пик, предс.; П. Турчин, кас.; М. Кобилянський, секр.

РАНКІН, ПА. Бр. св. Григорія, від. 24, повідомляє своїх членів і членкинь, що мітінґ відбудеться в неділю, 13 квітня, в годині 7-ій вечером, під ч. 323 — 2-га улиця, з причини, що на слідуючі неділю припадає Воскресення. Проситься всіх членів і членкинь вирівнати свої місячні вкладки, бо в противнім разі довгуючі будуть суспендовані. — М. Ленінський, пр.; Ант. Круль, кас.; Ник. Щур, секр.

ОЛИФАНТ, ПА. Бр. св. Кирила і Методія, від. 86, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що місячний мітінґ відбудеться в неділю, 13 квітня, зараз по Сл. Божій, в укр. парохіяльній гали на Ривер ул. Обовязком є кождого члена явитись на означений час, бо маємо важні справи на порядку дня. Рівнож дається до відомости довгуючим членам, що котрий не явиться на сей мітінґ і не вирівнає своїх залеглостий, за такого братська каса абсолютно не буде на будуче платити. — Гр. Сайкевич, пр.; П. Саламаха, секр.

КОГУС, Н. Й. Бр. св. Петра і Павла, від. 57, повідомляє, що квартальний мітінґ відбудеться в неділю, 13 квітня, точно в годині 2-ій пополудні, в гали церковній. Проситься всіх членів прибути на сей мітінґ, бо є важні справи до полагодження. Не явившийся член заплатить кари 1 дол., а урядник 2 дол. — Іван Дзямба, предс.; Ів. Коба, фін. секр.; Он. Лесняк, кас.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

НА ПРОДАЖ 5-фамілійний мурований дім з 34 кімнат; є стім-гіт, горяча вода і електрика. Ціна $22,000, готівки $3,000. Голоситися до властителя: 79-84

MIKE WILCZYK,
815 — 2nd Ave., New York City.

ФАРНИШТ-РУМ до винаймv. при українській родині.
Голоситися під ч.: 83-4
829 NORTH 7th STREET,
PHILADELPHIA, PA.

ПОЗІР! ПОЗІР!
ВЕЛИКА СЕЗОНОВА ВИПРОДАЖ!
Тільки на короткий час!

Радіо	$30.00
Грамофони	6.98
Рекорди по	60
Рольки до пяна	35
Вишивані сорочки по	10.00
Вишивані фартушки по	5.00

І богато інших річей входить в сю випродаж. 83-

Пишіть або приходіть до:
УКРАЇНСЬКОГО БАЗАРУ,
JOHN WYSOCHANSKY,
Book & Music Store,
47 BEACON ST., NEWARK, N. J.

НА ПРОДАЖ ФАРМА 32 акри, знаходиться в добрім положенню, близько міста, при Гай-вей, конкретовій дорозі і школи, дім 8 кімнат, керниця в домі, велика стодола, стайня на корови і коні, 2 великі курники, всякого рода огородовина, річка близько хати. Фарма без знарядів. Ціна $3,500. Фарма знаходиться в Sharon Springs, N. Y. Голоситися до: 79-84

PETER MARCHUK,
209 E. 10th Street, New York, N. Y.

КОРИСТАЙТЕ З НАГОДИ!

Тепер можна купити гарний новий дім в середині міста КАРТЕРЕТ, Н. ДЖ. Вже много домів продано і дальше будується. Ціна дуже приступна і на легкі сплати. Вплати $500.00.

Голосіться до будівничого в неділю, від год. 1 до 6 пополудни. 53-5

JOHN L. GINDA,
390 Grant Ave., Carteret, N. J.
Tel. 1062 Carteret.

ФАРМИ! ФАРМИ!

Хочете добру фарму, на котрі зробите добре життя і гроші? Не лакомтеся на барґени в горах далеко від Ню Йорку, але купіть фарму близько Ню Йорку і міст фабричних.

ФАРМА 53 АКРИ, земля без каміння, першої кляси, овочевий сад, 15 акрів засіяних пшеницею, 15 акрів конюшини, решта під управу; дім 7 кімнат, будинки і всі фармерські знаряди в як найліпшім стані, 5 молодих дійних коров, 2 коні, кілька сот курей, безроги. Фарма дуже корисна. Ціна дуже проступна. Вплати $3,500.

ФАРМА 17 АКРІВ, земля без каміння, ярина, сад овочевий, коло міста, дім 6 кімнат, майже новий, велика мурована пивниця, електрика в домі, барна, стайня і курники майже нові, 2 молоді дійні корови, кури, безроги. Ціна дуже приступна, вплати $2,000, решта на довгий час до сплати.

Великий вибір ріжнородних загосподарованих фарм, недалеко фабричних міст, за готівку або в заміну на дуже добрих условях.

Випозичаємо гроші на морґечі. Всякого рода асекурації. Услуга чесна і совісна. 83-5

J. TANSKI,
17 Saint Marks Place (E. 8th St.),
New York City.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИС „СВОБОДА".